

Midden-Groningen 2025

Herdenkingsplaatsen/Programma:

Joods Monument

Tegenover NS station Hoogezand-Sappemeer

17.40 uur	Verzamelen in het Oosterpark, in het park achter de driehoek Burgemeester Bartelstraat/Vijverstraat/Zuiderlaan.
17.45 uur	Stille tocht via het station naar het monument. Toespraak door burgemeester Erica van Lente. Gedicht door kinderburgemeester Mara Staal. Gedicht door leerlingen van het Aletta Jacobscollege (Doortje en Albert). Vlag halfstok hijsen door leden Scouting de trappers. Trompetsignaal door trompettist fanfarekorps H-S.
18.00 uur	Twee minuten stilte. Kranslegging door leerlingen van dr. Aletta Jacobscollege (Doortje en Albert). Kranslegging door de Odd Fellows. Kranslegging door de Kinderraad samen met de burgemeester. Afsluiting door de heer Maarten van der Meijden, lid van het Comité Herdenking 4 mei H-S. Einde plechtigheid.
Krans	Doortje van Aken, Albert Slangenwal.
Gedicht	Doortje van Aken, Albert Slangenwal.
Geluid	A7 media, 06 - 53 12 71 02.
Verkeer	Verkeersgroep.nl , 06 - 55 19 10 26.
Regie	Comité Herdenking 4 mei H-S, de heer M. van der Meijden, 06 - 45 94 57 66.

Damkerk, Hoogezand

Gedenkplaat Kappa Graphic Board/ Begraafplaats De Stille Hof

19.20 uur	Formeren stille tocht op plein voor de Damkerk.
19.25 uur	Begin klokluiden. Vertrek stille tocht, via gedenkplaat bij Kappa Graphic Board naar het monument op De Stille Hof.
19.55 uur	Opstellen bij het monument.
19.59 uur	Einde klokluiden. Trompetsignaal door trompettist fanfarekorps H-S.
20.00 uur	Acht klokslagen / twee minuten stilte.
20.02 uur	Volkslied door het Fanfarekorps H-S.
20.05 uur	Kranslegging namens het college van burgemeester en wethouders, adoptieschool de Sterren (Lana en Yanis). Gedicht door leerlingen De Sterren (Moreno en Ronan). Toespraak door raadslid Thea van der Veen. Afsluiting door de heer M. van der Meijden, lid van het Comité. Muziek en gelegenheid om bloemen te leggen. Einde plechtigheid.
Gedicht	Moreno en Ronan.
Krans	Lana en Yanis.
Geluid	A7 media, 06 - 53 12 71 02.

Verkeer Verkeersgroep.nl, 06 - 55 19 10 26.
Regie Comité Herdenking 4 mei H-S, de heer M. van der Meijden, 06 - 45 94 57 66.

RK Kerk, Sappemeer

Gedenknaald Margrietpark Sappemeer

Op zaterdag 3 mei 2025 vinden er twee concerten plaats in Sappemeer. Om 16.00 uur en 20.00 uur. Het zijn twee concerten van het projectkoor in de Willibrorduskerk van het Requiem & Laudate Dominum van Jenkins.

19.35 uur	Verzamelplaats voor de stille tocht op het plein bij de RK Kerk in Sappemeer. <i>De deuren van de kerk worden geopend zodat mensen naar binnen kunnen om stil te worden, te bidden of een kaarsje aan te steken.</i>
19.40 uur	Begin klokluiden. Vertrek stille tocht richting Gedenknaald in het Margrietpark.
19.55 uur	Aankomst/opstellen.
19.59 uur	Einde klokluiden. Trompetsignaal door trompettist Chr. Fanfarekorps.
20.00 uur	Acht klokslagen / twee minuten stilte.
20.02 uur	Volkslied door Christelijke Fanfarekorps Juliana. Kranslegging door raadslid Peter van der Werk en de adoptieschool Theo Thijssenschool (Nienke en Esmée). Gedicht door leerlingen van de Theo Thijssenschool (Nienke en Lena).
20.05 uur	Toespraak door raadslid Peter van der Werk. Afsluiting door de heer M. Westerhof, lid van het Comité. Muziek en gelegenheid om bloemen te leggen. Einde plechtigheid.
Krans	Nienke en Esmée.
Gedicht	Nienke en Lena.
Geluid	A7 media, 06 - 53 12 71 02.
Verkeer	Verkeersgroep.nl, 06 - 55 19 10 26.
Regie	Comité Herdenking 4 mei H-S, de heer M. Westerhof, 06 - 13 22 46 33.

Begraafplaats Kiel-Windeweer

Bij De Amshoff, voormalig NH-kerk

19.45 uur	Opstellen bij het monument.
19.50 uur	Begin klokluiden.
19.59 uur	Einde klokluiden. Trompetsignaal door Libbe Oosterman.
20.00 uur	Acht klokslagen / twee minuten stilte.
20.02 uur	Volkslied Filofonisch orkest.
20.06 uur	Kranslegging door wethouder Annemiek Hoesen en kinderen uit Kielwindeweer en De Vereniging plaatselijke Belangen Kiel-Windeweer. Toespraak door wethouder Annemiek Hoesen. Afsluiting plechtigheid door mevrouw A. Kremer - de Boer, lid van het Comité Muziek van Filofonisch orkest gelegenheid om bloemen te leggen (VPBK). Einde plechtigheid.

Geluid A7 media, 06 - 53 12 71 02.
Regie Comité 4 mei H-S, mevrouw A. Kremer - de Boer, 06 - 54 31 54 99.

Kerk in Kropswolde

Oorlogsgraven vliegeniers

19.40 uur Formeren stille tocht.
19.45 uur Begin klokluiden.
Vertrek stille tocht en uitdelen bloemen.
19.55 uur Opstellen bij de graven.
19.59 uur Einde klokluiden.
Trompetsignaal door een trompettist van Fanfarekorps H-S.
20.00 uur Acht klokslagen / twee minuten stilte.
20.02 uur Volkslied door muziekgroep Capriccio.
20.05 uur Toespraak door raadslid Henk Flederus.
Gedicht door leerlingen van Walstraschool.
Kranslegging namens het college van burgemeester en wethouders, nabestaanden en de adoptieschool Walstraschool (Senna en Teun Filius).
Afsluiting door de heer J. Sporrel, lid van het Comité.
Muziek door Capriccio en gelegenheid om bloemen te leggen.
Einde plechtigheid.

Krans Senna van Dijk en Teun Filius.
Gedicht Indy Siekman en Saar Bonsma.

Geluid A7 media, 06 - 53 12 71 02.
Verkeer Verkeersgroep.nl, 06 - 55 19 10 26.
Regie Comité Herdenking 4 mei, de heer J. Sporrel 0598 - 32 64 36.

Monument Foxhol

Hoek Pluvierstraat-Meeuwenstraat

19.30 uur Formeren stille tocht bij M.F.C. Foxhol.
19.45 uur Vertrek stille tocht naar het monument.
Patricia Nieland spreekt de namen van de gevallen uit.
19.59 uur Trompetsignaal Bas v.d. Broek.
20.00 uur Twee minuten stilte.
20.02 uur Volkslied gespeeld door Comodo zingers.
20.05 uur Toespraak door raadslid Marian van Dijken.
Gedicht door leerlingen W.A. Scholtenschool (Lynn en Stacey).
Kranslegging namens het college van burgemeester en wethouders en de adoptieschool W.A. Scholtenschool (Elīsha en Zohra).
Afsluiting door Marian van Dijken.
Gelegenheid om bloemen te leggen.
Muziek gespeeld door Comodo.
Einde plechtigheid.

Krans Elīsha Brugge en Zohra Elias.
Gedicht Lynn Hulshof en Stacey Toco.

Geluid A7 media, 06 - 53 12 71 02.
Verkeer Verkeersgroep.nl, 06 - 55 19 10 26.

Regie Comité Herdenking 4 mei H-S, de heer H. Bergman, 0598 - 39 68 80 of de heer A. Piening, 06 - 20 42 66 21.

Muntendam

18.00 uur	Vlag halfstok bij de Dorpskerk.
18.40 uur	Verzamelen bij de Baptistenkerk voor de stille tocht.
18.50 uur	Vertrek stille tocht, langs de Stolpersteine en het herinneringsmonument aan de Nieuweweg, naar de Dorpskerk.
19.15 uur	Aanvang programma in de kerk met bijdragen van:
Chr. Brassband Elad;
Leerlingen basisscholen;
Mara Staal, kinderburgemeester Midden-Groningen;
Fokko van der Struik;
Hans Straat, lid 4 mei comité Muntendam.
19.47 uur	Verzamelen bij het gedenkteken klokluiden.
19.55 uur	Koraalmuziek.
19.58 uur	Kranslegging door raadslid Hendrik Loots, Mara Staal en leerlingen van de basisscholen, gevolgd door het spelen van het Taptoe Signaal.
20.00 uur	Twee minuten stilte.
20.02 uur	Wilhelmus en afsluiting door raadslid Hendrik Loots.

Aansluitend is er gelegenheid om zelf meegebrachte bloemen te leggen en koffie, thee of fris te drinken in het kerkgebouw. Tijdens de bloemlegging speelt Elad koraalmuziek.

Meeden

18.00 uur	Vlag halfstok bij MFA De Rode Beuk en het bezinningsmonument.
19.00 uur	Inloop MFA De Rode Beuk met muziek.
19.10 uur	Woord van welkom en inleiding door comitédid Ingrid Mellema.
19.15 uur	Programma met medewerking van leerlingen van de Dorpsschool en diverse inwoners van Meeden.
19.50 uur	Vertrek in stilte naar het bezinningsmonument.
19.59 uur	Spelen van het Taptoe Signaal.
20.00 uur	Twee minuten stilte.
20.02 uur	Kranslegging door wethouder Jur Mellies namens de gemeente samen met leerlingen van de Dorpsschool gevolgd door het spelen van het Wilhelmus.

Na de kranslegging wordt in MFA De Rode Beuk het kunstwerk “80 jaar vrijheid” onthuld, gemaakt door leerlingen van de Dorpsschool. Aansluitend is er gelegenheid om in MFA De Rode Beuk gezamenlijk een kop koffie te drinken. De bezoekers aan deze herdenking worden verzocht een enkele bloem of bloesemtak uit eigen tuin mee te nemen. Deze worden in ontvangst genomen en samengevoegd tot één geheel als symbool van eenheid van mensen, gevormd door individuen. Bloemlegging bij het bezinningsmonument is de gehele dag mogelijk.

Zuidbroek

19.15 uur	Verzamelen bij dorpscentrum De Broeckhof.
Rond 19.30 uur	Vertrek stille tocht naar monument waar Muziekvereniging Oosterbroek speelt.
Stille tocht staat even stil bij Stolpersteine op Klaas Woltjerweg 9. Dan via Julianaweg naar Jan Emmens plantsoen, waar een bloemstuk wordt gelegd.
Aankomst stille tocht bij monument
Voordracht gedicht door kinderen basisscholen De Tandem en De Wegwijzer.
Voordracht raadslid Roshano Dewnarain.
Voorlezen namen door Janneke Blaauw.

Kranslegging gevolgd door Taptoe Signaal.

Twee minuten stilte gevolgd door Wilhelmus.

Voordracht door kleindochter van verzetsstrijder Jan Emmens uit Zuidbroek.

Dankwoord en uitnodiging om in het Noord Nederlands Trein- & Tram museum samen een kopje koffie te drinken en in de speciaal ingerichte ruimte de expositie van de ZNC-fietstocht Auschwitz - Zuidbroek 2024 te bezoeken.

Noordbroek

Op de ochtend van 4 mei wordt bij 7 adressen waar Stolpersteine liggen en bij 3 graven van oorlogsslachtoffers een witte roos neergelegd.

's Avonds is er een plechtigheid in het dorp, dat programma ziet er als volgt uit:

18.30 uur	Inloop in het MFC 'De Noordsuythoeve', Schoolstraat 2 in Noordbroek.
19.00 uur	Welkom en betekenis van de 4 mei-herdenking.
Er wordt een kaars ontstoken ter nagedachtenis aan de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog en van oorlogssituaties en vredesoperaties daarna.
19.05 uur	Herdenkingswoorden door een raadslid van de gemeente Midden-Groningen.
19.10 uur	Gedicht door een leerling van groep 8 Inspecteur Amerikaschool.
19.15 uur	Oorlogsverhaal door een lid van het 4 mei comité.
19.20 uur	Kinderkoor van de basisschool.
19.40 uur	Einde van de plechtigheid in het MFC en vertrek stille tocht naar het herdenkingsmonument in "Dokters Toen", gelegen tussen Hoofdstraat 7 en 8 in Noordbroek.
19.55 uur	Kranslegging door een vertegenwoordiger van de gemeente en "Klokkenluuders Noordbrouk".
19.59 uur	Spelen 'Last Post' door muziekvereniging Oosterbroek.
20.00 uur	Twee minuten stilte.
20.02 uur	Wilhelmus door muziekvereniging Oosterbroek.
Aansluitend enkele liederen van koor Popkorn uit Siddeburen.
Afsluiting waarna aanwezigen de gelegenheid hebben tot het neerleggen van een bloem of een bloesentak uit eigen tuin, bij het monument. In de recreatiezaal van Gockingaheem (gelegen achter het monument) is mogelijkheid tot napraten met koffie/thee/limonade.

U bent van harte welkom!

Harkstede

19.40 uur	Leerlingen en docenten van het Kielzog spelen trompet en trombone.
19.45 uur	Klokluiden in rouw slag.
19.55 uur	Leerlingen van de basisschool de Ster leggen de krans van het dorp en wethouder Erianne van der Burg het bloemstuk.
19.58 uur	Taptoe Signaal.
20.00 uur	Twee minuten stilte.
20.02 uur	Leerlingen van de basisscholen De Ster en Driespan lezen gedichten voor,
daarna spreekt wethouder Erianne van der Burg.
Daarna zingen we samen 2 coupletten van het Wilhelmus.

Als afsluiting spelen leerlingen en docenten van het Kielzog en lopen we langs het monument. De aanwezigen krijgen de gelegenheid om bloemen neer te leggen bij het monument. Na de plechtigheid kan men napraten in de Graankorrel met een kop koffie of thee.

Slochteren

19.30 - 19.45 uur Verzamelen voor het monument nabij de Slochter toren/klokluiden.
 19.50 - 19.55 uur Optreden "Het Groninger mannenensemble".
 19.58 - 20.00 uur Taptoe Signaal.
20.00 – 20.02 uur Twee minuten stilte.
 20.02 uur Wilhelmus (1e couplet samenzang met het koor).
 Kranslegging door Scouting Fraeylema Slochteren.
 Kranslegging door burgemeester Erica van Lente, namens de
 gemeente Midden – Groningen.
 Kranslegging namens de Historische vereniging "Het Wold".
 Kranslegging namens 4/5 mei comité Dorpsvereniging Slochteren.
 Bloemen leggen door schoolkinderen en eventueel particulieren.
Na afloop is er een bijeenkomst in de kerk. Iedereen is van harte welkom.
 Orgelspel door de heer B. Geertsema.
 Toespraak door burgemeester Erica van Lente.
 Optreden koor "Het Groninger mannenensemble" onder leiding van
 Doris Van Der Heide.
 Gedicht.
 Rond 20.45 uur Einde herdenking. Informeel samenzijn met koffie/thee voor belangstellenden.

Schildwolde

19.30 - 19.45 uur Verzamelen nabij het monument/klokkengeluiden.
 19.45 - 19.58 uur Muziek met medewerking van de Woudklank.
 19.58 - 20.00 uur Taptoe Signaal verzorgd door de Woudklank.
20.00 – 20.02 uur Twee minuten stilte.
 20.02 uur Zingen: Het Wilhelmus (1e couplet).
 Kranslegging namens het gemeentebestuur door de heer Marco Metscher.
 Kranslegging namens 4/5 mei comité en Dorpsbelangen.
 Bloemen leggen door aanwezige kinderen en particulieren.

Aansluitend bijeenkomst in de kerk:

Orgelspel;
 Zingen van liederen;
 Toespraak namens het gemeentebestuur;
 Toespraak van de heer Sible de Blaauw;
 Toespraak van mevrouw Emke Bos.

Hellum

Op zondag 4 mei 2025 organiseert het "4 mei comité Hellum" van de Vereniging Dorpsbelangen Hellum de dodenherdenking in Hellum. De plechtigheid begint om 19.00 uur met een bijeenkomst in de kerk. Aansluitend vindt om 20.00 uur de herdenking plaats bij het monument aan de Hoofdweg/Kerkstraat. Tijdens de bijeenkomst in de kerk is er extra aandacht voor de in de oorlog weggevoerde en vermoordde joodse familie Bollegraaf uit Hellum.

- Namens de gemeente Midden-Groningen spreekt raadslid mevrouw M. Vulpes.
- Er is een medewerking van twee Oekraïense conservatorium studenten uit Groningen. De dames Maryna Taldykina en Kateryna Pavlenko.
- Bij de herdenking worden de namen genoemd van de mensen die met het monument herdacht worden.
- Daarna is er **twee minuten stilte**.
- Na het blazen van de Taptoe worden bloemen gelegd.
- De herdenking wordt afgesloten met het gezamenlijk zingen van het Wilhelmus.

U bent allen van harte uitgenodigd om de Dodenherdenking in Hellum bij te wonen.

Na de plechtigheid is er een mogelijkheid om na te praten en koffie te drinken in de kerk.

Siddeburen

Hervormde Kerk, aanvang 19.00 uur

Herdenking van allen die vielen voor onze vrijheid en door Oorlogshandelingen en oorlogsgeweld hun leven verloren.

Met medewerking van:

- Gemengd koor Syerdeberth onder leiding van dirigent Herman Koster;
- Willem Tamminga, koster en klokluider;
- Grietje Steenhuizen, dodenherdenking bij het monument;
- Koperensemble bestaande uit leden van "Concordia".

18.50 uur	Muzikaal intro, pianist Bram van der Veen.
19.00 uur	Welkom, door Jan Onne Bosman, voorzitter Stichting 4 & 5 mei Siddeburen. <i>Koorzang Syerdeberth</i> Herdenkingstoespraak door de heer Karel Post Uiterweer, gastspreker. <i>Koorzang Syerdeberth</i> Voordragen van 2 gedichten door 2 leerlingen van CBS de Zonnewijzer & OBS de Springplank. <i>Koorzang Syerdeberth</i> De bloemen en kransen worden de kerk uitgedragen. Zestien kinderen van beide basisscholen dragen de bloemen naar buiten. Onder klokgelui verlaten de aanwezigen de kerk.
19.50 uur	Stille tocht van de kerk naar het monument onder klokgelui.
19.55 uur	Aankomst bij het monument. Taptoe, door het koperensemble.
20.00 uur	Twee minuten stilte. De zestien Siddebuurster oorlogsdoden worden, per gedenkplaat, bij name genoemd. Gelijktijdig leggen, per gedenkplaat, groepsgewijs zestien kinderen van beide basisscholen bloemen bij het monument. Koraalspel, door het koperensemble.
Kranslegging	Door mevrouw Klaasje van der Tuin - Kamminga namens de inwoners van Siddeburen en afgevaardigden namens de gemeente Midden-Groningen. Gelegenheid tot het leggen van bloemen. Samenzang Wilhelmus.

Tjuchem

Op zondag 4 mei eindigt de kerkdienst in de pleisterplaats rond 19.30 uur.

Vanaf 19.30 uur verzamelen bij de pleisterplaats.

Om 19.50 uur wandelen naar de Kapel.

Twee minuten stilte: daarna Wilhelmus met keyboard en kranslegging.

Wandelen terug naar de pleisterplaats.

Opening, sprekers, afsluiting, onze Vader.

Na praten met koffie of thee.

Woudbloem

11.00 uur Dorpsbelangen Woudbloem en Dorpsbelangen Scharmer leggen bloemen bij de 3 Stolpersteine.

- 19.30 uur Verzamelen bij Erf en Weide (Woudbloemlaan 34 in Woudbloem).
- 19.45 uur In stille tocht naar het monument.
- 19.55 uur Gedicht/voordracht.
- 20.00 uur Twee minuten stilte.**
- 20.02 uur Muziek.
- 20.05 uur Toespraak namens de gemeente en kranslegging.
Einde van de plechtigheid gaan we naar in de loods van de scheepswerf
waar de mogelijkheid is voor napraat en koffie/thee.

Kolham

- 19.30 - 19.45 uur Verzamelen de inwoners zich op het plein voor Dorpshuis "Mainschoar".
- 19.45 – 19.57 uur Luidt de kerkklok.
Dan blaast Michel van der Veen het "Signaal".
- 20.00 uur Twee minuten stilte.**
Daarna slaat de kerkklok 1x en dan zingen we gezamenlijk het Wilhelmus.
Als eerste spreekt mevrouw Brinkkemper namens de gemeente en
legt het bloemstuk.
Dan spreekt Jaap Kloosterhuis, namens het 4 mei comité en leggen wij bloemen.
Daarna legt de heer Terpstra bloemen namens de kerk.

Na de plechtigheid wordt iedereen uitgenodigd om mee naar binnen te gaan voor koffie/thee en geeft de heer Hut (dorpsbewoner) een korte memorie betreft zijn oorlogsverleden.

Froombosch

- 19.40 uur Verzamelen op begraafplaats, verwelkoming met muziek door Quo Vadis.
- 19.50 uur Openingswoord Dorpsbelangen Froombosch.

Overdenking door Niels Joostens, gemeenteraadslid.
Gedicht.
- 19.59 uur Taptoe Signaal.
- 20.00 uur Twee minuten stilte.**
- 20.02 uur Wilhelmus (1e couplet)
Bloemen leggen (namens de gemeente en namens het dorp).
Defilé langs het vliegeniersmonument met muziek door Quo Vadis.